

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio II. An casu, quo filius moreretur sine legitima prole, ad
successionem in feudo admitti deberet filia primi acquirentis, vel an
feudum aperiretur Domino directo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

feudi solvendam conjugis secundæ ad
 dies vitæ statui, etiam irrequisito &
 Domini & filij consensu, eamque

à neutro, specialiter à filio hærede,
 impugnari justè, minùs everti un-
 quam posse coram æquo Judice.

QUÆSTIO II.

*An casu, quo filius moreretur sine legitima prole, ad succes-
 sionem in feudo admitti deberet filia primi acquiren-
 tis, vel an feudum aperiretur Domino*

Directo ?

Rationes dubitandi.

Pro Domino contra filiam r. pu-
 gnat prima Investitura, in qua
 cautum est, ut exclusis fœminis,
 ut ut propinquis, non alius succedat,
 quam masculus hæres primi acqui-
 rentis in linea descendente, & hujus
 hæres, primò masculi, & in eo-
 rum defectu etiam fœminæ, ex eo
 descendentes; nam sic habet: das
 etwedes Gut allzeit / und so lang
 NB. ein Mannlicher Erb von he-
 namostem unferem Vasallo in linea
 descendente verhanden / verbleiben
 solle. Ex quo apparet, in prima sta-
 tim Investitura, ex qua præcipuè
 & principaliter natura feudi desumi
 debet, vel ut ex norma & quasi lege.
 Text. & DD. in 2. feud. 18. Borchold
 de feud. c. 1. n. 25. ubi plurimas ad-
 ducit auctoritates, ne quidem men-
 tionem esse factam filie primi ac-
 quirentis, sed solum hæredis masculi,

& ex eo descendentiũ in linea re-
 cta: atqui filia primi acquirentis non
 est hæres masculus, nec respectu
 fratris Friderici, qui successit, & hu-
 jus filij, qui post investituram ob-
 tentam ante patrem factis concessit,
 est in linea descendente, sed in col-
 laterali: ergo ad succedendum vo-
 cata & habilis non est, cum feudum
 quæstionis non absolute mutatum
 sit in fœmineum, sed limitatè &
 cum restrictione ad primi vasalli le-
 gitimos hæres masculos in linea
 descendente, & ad horum filios (&
 filias deficientibus filijs) linea de-
 scendentis. Si autem nullus amplius
 hæres, in prima conventionem &
 feudi constitutionem vocatus, superest,
 feudum aperiri Domino, notissimi
 & tralatitij Jûris est.

2dò A prima non abludit altera
 Investitura, quam filius Friderici,

B 2

&

& respectu primi acquirentis nepos (licet maturò fatò autè parentem modò jam sublatus) à Curia Feudali impetravit, cui inserta cernitur hæc notabilis clausula: Und wo dessen Mann- und Weiblicher Stamm gang erloschen / dises Gut N. samt allen dermaligen Zu- und Eingebörungen dem Lehen- Herrn zuessen solle. Notetur relativum dessen, ex quo utique inferendum est, non alteri, quàm investiti descendentes masculis primùm, dein fœminis quoque, jus succedendi competere; quos omnes cum modò necesse sit deficere cum investito jam demortuo sine omni descendente, feudum ad dominum, ubi Fridericus, modò carens omni prole, decesserit, reverti necesse est juxta claram Investituræ litteram. Idipsum

3tio Agnovit ipsemet primus acquirens, nuper defuncti nepotis, & jam eventualiter investiti, avus, dum in suo testamento eundem vocat unicum in feudo successorem, daß Er der einige und respectivè Universal - Erb / successor / und Lehen-folger seyn soll und bleiben. Hæc tam disertè confessio primi acquirentis, qui utique quàm optimè noverit, quo pacto & ratione, & pro quibus personis, successio in feudo conventa fuerit, suum nepotem

agnoscentis pro Unico successore, rem planè videtur conficere, & evincere, filiam suam ad succedendum non fuisse vocatam. Id quod Juri Communi feudali omnino consentaneum est, siquidem

4to Doctores communiter ex Jure Feudali concludunt, fœminam semel à masculino in successione feudi exclusam semper manere exclusam, & amplius non admitti. Latè Bocerus in tract. de feudi Success. c. 3. q. 4. Knichen tract. de restitut. pactionibus c. 3. n. 301. seqq. Henric. à Rosenthal tract. feudal. c. 7. Consil. 44. n. 17. ubi refert præjudicium Cameræ, & sententiam contra filias primi acquirentis, per fratres semel exclusas, latam 22. Jan. 1590. Textus in 1. feud. tit. 6. §. 1. sic habet: si quis eo tenore feudum acceperit, ut ejus descendentes, masculi & fœmine, utud habere possint, relicto masculo alterius fœmine non admittuntur. Licet igitur (per inconcessum) transmitteretur, filiam primi acquirentis initio ad succedendum esse vocatam, nunc tamen, postquam semel à fratre Friderico fuit à succedendo impedita & exclusa, pro semper exclusâ habenda, & ejus jus penitus ceterinectum esse credendum & tenendum foret.

Rationes decidendi.

Atatis hucusque nec quicquam obstantibus pro filia contra Dominum decidere nullus dubito tum ex natura huius feudi in fœmineum ex oneroso pacto conversi, primæque investituræ contextu, tum ex Jure Communi feudali.

Primum itaque argumentum deduco ex qualitate huius feudi, quam induit, dum ex feudo masculino ob insignie Auctarium ex bonis allodialibus vasalli, prædio feudali liberaliter adiectis, cum consensu Domini migravit in fœmineum, sub ea lege, ut in remunerationem tam insignis meliorationis posthac in hoc feudo succedat vasalli, respectivè primò acquirentis sub hac conditione, non solum stirps masculina, sed etiam fœmines, ex eo legitime descendens; quàm qualitatem recens superadditam manifestè exprimit prima Investitura, quæ omnino pro norma & lege deinceps habenda & principaliter attendenda est. 2. F. 18. Investitura sic sonat: Wir Leihen ihme (Friderici patri) hiermit / und in Crafft dieses Briefs / obgedachtes Gut N. sambt allen dessen ein, und Zugehörungen / was wir ihme / und seinen Mann / und NB. Weiblichen Ehelichen Erben und Descendenten von Rechts wegen daran verleyhen sollen und mögen / jedoch mit diesem ausdrücklichen Reservat und Vorbehalt / das

ernanntes Gut N. wie es vorher zum Theil unser Manns Lehen gewesen, und wegen mit Auftragung des Eigenthums in Söhn / und NB. Töchter Lehen verwandelt worden / allzeit und so lang ein Männlicher Ehelicher Erb von offibenambstem unserem Vasallen in linea descendenti vorhanden / dergestalten verbleiben solle / daß sich der Weiblicher Stamm in eadem linea, er mag auch so nahe seyn / als er will / diser Lehen / Succession nit anzumassen, und, wo dessen Mann / und Weiblicher Stamm gantz erloschen, dieses Gut N. uns zuefallen solle.

Ex hoc jam contextu probè notari velim sequentia verba. 1. Ihme und seinen Mann / und Weiblichen Ehelichen Erben und Descendenten: Atqui filia vasalli, qui sub hac qualitate feudum primus acquisivit, utique & innegabiliter est fœminea & legitima (utpote ex legitimo thoro suscepta) hæres ac descendens: etgo etiam, casu quo deficiunt masculi hæredes legitimi, in dicto feudo succedens, consequenter pro hoc casu, in quo versamur, disertè ad successionem vocata, & à Domino admittenda est. 2. Wegen mit Auftragung des Eigenthums in Söhn / und Töchter Lehen verwandelt worden. Quid hoc aliud est, quàm filias primi acquirentis, ex titulo oneroso, & in com-

pensationem bonorum alodialium, à Vasallo adjectorum habilitare ad feudum, & jis succedendi jus tribuere, nimirum post filios, & horum descendentes masculos, non amplius existuros; qui casus prope diem creditur eventurus? Quid enim aliud denotant verba, *Söhne und Töchter = Lehen*, quam filios & tum filias agnoscere aut reddere capaces succedendi? In bonis alodialibus, quae pater vasallus in notabili quantitate adiecit feudo, utique successissent etiam ipsius filiae: ergo incredibile est, quod ipsas pater voluerit excludere à successione, postquam ea cum feudo cumulavit, & tantum ad illam admittere nepotes ex filio descendentes; cum utique plus censeantur diligi filiae quam nepotes, & illae ante has admittenda secundum Jura feudalia, 2. F. 50. §. *Paternum*, & 55. §. *Præterea*. Facit quoque Nov. 118. c. 3. in f. *Bocerus de Investitura feudi*, c. 5. n. 64. §. *Ad hec*. Et utique filiarum nomine non minus veniunt propriae soboles sexus feminei, ac nepotes. per l. si filius. §. cum filius. ff. de bonis libert. l. 3. ff. de acquir. hered. l. si plures ff. de jure delib. l. cum ita. §. in fideicommissis, & ibid. Brunem, n. 3. ff. de Legat. II. *Vulteijs de feud.* l. I. c. 9. n. 202. Proinde prudenter innegabile est, filiam primi acquirentis cum nova qualitate feudum jure succedendi in eventum deficientis lineae masculinae omnino gaudere, nec excludi à Domino posse. 3. Und wo des

sen (primi vasalli, cujus filia adhuc superstes est) Mann und Weib = Stammes ganz erloschen / dieses Gut N. uns (Domino directo) zu fallen solle, Ex quibus iterum manifestè apparet Domino hoc feudum non aperiri, nisi sub conditione & in casum, quo non solum stemma masculinum, sed & foemininum (hoc est, tam filiae quam filij, eorumque descendentes) penitus ac totaliter fuerit extinctum: atqui, quantum superest filia, dicta conditio non est purificata; neque casus ille evenit, seu stemma & stirps foeminea quoque non totaliter est extincta; ergo, quamdiu dicta filia superest, Domino feudum aperiri, & illa excludi, non potest, sed potius post *Friderici sine masculo hærede decedentis mortem investiri debet.* per l. 50. & 55. feud. 2. non minus, ac si proles mascula superesset; siquidem in feudo, pro foeminis & filiabus quoque, ac pro masculis & filijs hæredibus, erecto foeminis, ubi deficient masculi, locus ad succedendum fieri debet. arg. à contrario l. feud. 8. ibi: *filia non succedit in feudo, nisi investitura fuerit facta in patre, ut filij, & filia succedant.* & tit. 50. cit. ibi: *filius patri succedit, & non filia, nisi ex pacto, vel nisi sit foemineum.* *Rittershul. paratit. feudala.* cap. 14. n. 3. & alij passim. 4to mit diesem ausdrücklichen reservat und Vorbehalt / das ernanntes Gut allezeit / und so lang ein männlicher Ehelicher Erb in linea descendenti vorhanden / dergestalten verbleiben

sein solle/ daß sich der Weibß-Stamm
in eadem linea, er mag auch sona-
he seyn, als er will, diser Lehen Succes-
sion nit anzumassen. Ergo, quando
contingit nullum amplius hæredem
masculum primi vasalli in linea descen-
denti superesse, superest autem
hæres femina in linea descendenti.
hæc feudum prætere vi pacti po-
telligua in hunc eventû, quo descen-
dentes maculi deficient, descenden-
tes femina hæud obscure sunt vocatæ.
Hartm. Pistor. p. 2. q. 36. Facit
l. ult. §. ait lex. ff. de divorti, nam cessan-
te causa impedimenti & exclusionis,
quæ fuit descendens masculus, cesat
ipsum impedimentum & exclusio.
l. in. l. est contra. C. de Nuptijs. Me-
noch. Conf. 331. n. 51. 53. 54. Pro-
fecto si aliter accipiantur verba in-
vestituræ, illis vim fieri, & Inve-
stituram quasi per violentiam eva-
cuari manifestum est, ita ut nun-
quam stirps feminea, der Weibß-
Stamm / & legitimæ primi acqui-
rentis filia, earumque descendentes
ad hoc feudum aspirare potuissent,
nec unquam ipsis pateret accessus &
præsentis, quod evidenter est contra
voluntatem contrahentium, in
Cohn, und D. Hter. Lehen illud
convententium. Vid. VVesenbec.
de Feud. c. 6. §. sed an femina.

Argumentum 2. sumitur ex ipso
Jure Feudali, vi cuius, sicut feudum
concedatur pro se & filijs masculis,
& feminis, filia & descendentes
femina succedunt quidem, at non
simul cum masculis, sed succellivè

deficientibus masculis, ut habet cla-
rus textus in 1. f. 8. v. filia. ibi. filia verò
non succedit in feudo, nisi investitura fuerit
facta in patre, ut filij & filia succedant in
feudum (tunc enim NB. succedit filia fi-
lijs non exstantibus) Concordat textus
in 2. f. 11. ibi. proles enim feminini sex-
us, vel ex femineo sexu descendens, ad hu-
jusmodi successionem aspirare non potest:
NB. nisi ius conditionis sit feudum, vel eo
pacto acquisitum: Sed hoc feudum ea
conditione est acquisitum, & inve-
stitura sic data, ut femina in linea
descendente, nimirum filia (vel
neptis &c.) non exstantibus filijs suc-
cedat: ergo. Unde & illi Docto-
res, qui tenent, feminam semel
exclusam semper esse exclusam, à
sua doctrina faciunt hanc exceptio-
nem, nisi per investituram aut pa-
ctum feminis concedatur successio.
VVesenbec. lo. cit. cum Hartm. Pi-
storio, Julio Claro &c. qui ultimus
q. 80. n. 2. asserit, feminam, quam-
vis semel exclusam, deficientibus
tamen masculis succedere, si feudum
est femineum, à nemine negari:
ergo à fortiori semel exclusam, defi-
cientibus postmodum masculis, suc-
ceder, si juxta tenorem investituræ
post mares expresse admittatur; cum
hujusmodi investitura faciat feudum
femineo simillimum, & Jus feu-
dale in jure succedendi illud æquipa-
ret femineo. per textus cit. Atque hinc
teste Beloldo Conf. 265. n. 37. 38. 29.
præfati DD. omnino omnes suam
doctrinam, quod femina semel exclusam
maneant semper exclusam, inter alia sic limi-
tant:

tant: Wann die Investitur nit ein
anders mit sich bringt / und unter
solcher condition gestellet worden /
dass / wann der Manns Stamm er-

löschet / das Lehen den Töchtern
gelyhen werden solle / sicut plane
hoc feudum sub dicta conditione
concessum est.

Respondetur ad Rationes dubitandi.

Quantumvis ex omnes ex huc ul-
que allegatis & probatis omnem
vim amiserint, juvat tamen ad sin-
gulas in particulari adhuc responde-
re. Ad 1. hoc ipso, quod feudum
quæstionis conversum sit in fœmi-
neum suo modo, in Sohn und
Töchter Lehen, evidenter & filiz
primi acquirentis ad successionem
vocata sunt, non quidem primario
& cumulative, sed secundario &
post masculos hæredes extinctos;
quamdiu unus ex masculis superat,
utique non poterat filia primi
acquirentis ad feudum aspirare, ut ut
vicina fuerat acquirenti vel successo-
ri, his verò extinctis absque hærede
masculo regressus patet filiz primi
acquirentis, utpote disertis verbis
in hunc eventum vocata, cum ex-
clusionem Domini, cui apertura so-
lum pro casu reservata per pactum
est, ubi masculi & fœminæ in li-
nea descendente, seu itema tam fœ-
mineum quam masculinum penitus
fuerit extinctum, wann der Manns
und Weibs Stamm ganzerlos-
schen: qui casus necdum evenit, dum
adhuc superest filia primi vasalli, quæ
utique respectu hujus est in linea de-

scendente, & sic jus succedendi con-
ditionatum acquisivit; cui minime
obstat, quod respectu Frederici fra-
tris sui, & hujus filij, sit in linea col-
laterali, & quidem ascendenti res-
pectu posterioris, siquidem jus suc-
cedendi non acquirere intendit a
statu suo, hujusque filio, ultimo in-
vestito, & jam demortuo, sed a pa-
tre suo, qui primus acquisivit feu-
dum sub pacto, ut & filiz succe-
dant; nam à solo primo acquirente
totum jus succedendi sicut in mas-
culos, ita his deficientibus in filias
descendit, per textum in l. f. 14.
§. 1. ibi: si verò unus ex his filijs, vel u-
potibus, sive descendens masculini sexus
hæredibus, mortuus fuerit, prædicti fratris
vel nepotes per investituram patris & av-
in beneficium succedunt: & similiter in-
telligendum in consobrinis. Et §. 2. in
fine: sic per pactum filiz succedunt, Be-
old. Conf. 265. n. 19, 20. ubi ait,
vulgò receptum esse, quod succeda-
tur in feudis primo acquirenti, non
ultimo possessori. Illud prorsus
mirabile mihi videtur, quod Adver-
sarij admitterent filiam ultimi succed-
toris, si qua superesset, nolint verò
admittere filiam primi acquirentis;
quod

quasi verò filia primi acquirentis non sit inter ejus hæredes descendentes, seimen Manns und Weiblichen Ehelichen Erben und descendentes, quos omnes vocavit suo modò ad succellionem, & quasi durch ein Ehelicher Lehen nepribus quidem, ac non filiabus, consulere voluerit primus acquirens, & has minùs dilexerit ac illas; quod planè foret contra rectam rationem, naturalem instinctum, communem persuasionem, & Investituræ tenorem, verborumque genuinum sensum.

Ad 2. quæ æquè inefficax est ac prima, imprimis aio, secundam investituram ita accipiendam esse, ut a prima, quam aperte pro filia primi vassalli contra Dominum militare demonstratum jam est, non ablutat, sed eidem consentiat, adeò quidem, ut si in præjudicium juris jam aliis per primam acquisiti aliquid contingeret vel omitteret, quoad tale punctum pro erronea, nulla, ac invalida, consequenter pro nullatenus præjudiciosa aliis, per primam jus succedendi jam adeptis, habenda foret. VVesenbec. *Conf.* 41. n. 104. *Idem* Besold. p. 6. *Conf.* 281. n. 5. 6. Klock. *Conf.* 181. n. 106. *seqq.* qui n. 110. addit: hinc, si investitura prima concepta sit in fœminas & masculos, etiamsi multis renovationibus factis masculi tantùm vocati fuerint, tamen hæc posteriores investituræ non derogant primæ, sed fœminæ iis non obstantibus casu se-

(R. P. Pichler Decis, T. 2.)

rente admittendæ sunt. Bald. Curt. Jun. Schrad. Sichard. Gail l. 2. *Observ.* 49. n. 3. & alii innumeri: ita ut nec supremus Princeps præjudicare possit jam jus quæsitum habentibus, uti habet filia primi acquirentis in nostro casu, in feudum seime Manns und Weibliche Eheliche Erben und Descendenten vocantis cum consensu Domini. Dein etiam secunda hæc investitura non malè conciliatur cum prima, si dicatur, verba, wodesseffen Manns und Weiblicher Stamm etc. adjecta fuisse ex supposito, quòd filia primi acquirentis, utpote ætate jam provectior, fatis interea concesserit, quando frater ejusque descendens non relictò hæredediem supremum claudet. Si verò contenderes, in hoc sensu accipi non posse alteram investituram, pariter ego contenderem, uti jam probavi, eam nulliter aliquid appoluisse in præjudicium primæ, & juris inde quæsitum filia primi acquirentis.

Ad 3. probè notandum est, quòd primus acquirens in suo testamento ex filio suo nepotem prætulit quidem filia, quæ sola tum supererat ex fœmineo sexu suorum descendendum, eumque fuit den äis nigen Lehen: Folger declaraverit, sed notanter hanc adiecerit limitationem: es wäre dann / daß auch diser ohne Mannlichen Lehen: Folger mit todt abgehen sollte. Quid hoc aliud dicit, quàm quòd filiam suam non excludere intenderit pro casu,

C

casu, quo ipse etiam nepos sine virili prole legitima mortem oppeteret; qui casus cum modo venerit, vel proximè eventurus expectetur, nepotem suum pro his circumstantiis pro unico successore utique non habuit, nisi quamdiu viveret, sed potius filix suæ secundum pacta conventa & primam investituram locum & ingressum in feudum reservavit post ejus sine hærede masculino obitum; pro quo eventu nec in ejus amplius potestate existit filiam suam excludere, utpote jus quæsitum jam habentem. Et sic ista dispositio testamentaria propter dictam clausulam limitantem potius pro-quàm contra meam decisionem pugnat.

Ad 4. quæ adstruit, sceminam semel à feudi successione exclusam semper & pro semper manere exclusam, observo imprimis, hanc sententiam in thesi à multis & gravibus Auctoribus quidem defendi; oppositam tamen, quam non modo plurimi ex antiquis, uti Fichard, Volzium, Sonsbeccius, Cuiac, Socin, Jun, Bero, Vultei, Fulgos, Mantica, VVesenbec, aliique, ex recentioribus verò fortè major pars DD. cum Struv, Strick, Heigio, Cancellario Schmid melius propugnant, semper mihi visam esse veriorē, eamque Vult. vocat *humaniorē*, VVesenbec, verò *de Feud.* c. 6. n. 23. pronuntiat, illam in consulendo & judicando sequendam esse. Sed quidquid sit de hoc,

ulteriùs tamen observo, quòd Patroni sententiæ mihi contrariæ eam diversimode limitent, atque fateantur, sceminam semel exclusam non semper manere exclusam 1. quando feudum est scemineum. 2. quando sceminæ in prima investitura (ut in nostra facti contingentiâ) per pactum vocata sunt in evenum deficientis stirpis virilis. 3. quando investiturâ continet has vel similes voces reservativas, *donec, quando, so lang* (sicut iterum in præsentii contigit) masculus fuerit superstes. 4. quando feudum est hæreditarium id quod verissimum esse ait Menochius *cons. 331. n. 51.* Vid. Vultei, n. 54. Besold n. 37. *seqq.* & signanter ad hunc casum Rosenthal *de feud.* c. 7. *Concl.* 45. à n. 15. Proin, licet amplecti placeret sententiâ meæ opinioni adversantem, & transmitteretur, eam esse veram in thesi, in præsentii tamen hypothesi neque juxta suos patronos procederet.

Cæterum ulterior hic moveri quæstio posset, an in hoc, in *Ehjus und Döchter, Lehē* converso feudo, ad successione[m] admitti deberent liberi filiarum primi acquirentis, seu filij & filix filiarum, sive nepotes descendentes ex filia primi acquirentis. Verum, quia iste casus necdum evenit, nec super ea fui interrogatus, hac quæstione supersedeo, quam tamen negativè resolvit omnino solide laudatus Rosenthal *n. 7. q. 42.* Rectè proin sibi consulat Dominus directus, si post mortem filix primi

primiti vasalli . quam pro nunc ipsi
 praehabui, sibi invigilet, atque repul-
 sis filiae filijs æque ac filiabus hoc feu-

dum tanquam sibi apertum revocet,
 & pro aperto se habere declaret.

TITULUS XXI.

De Pignoribus & aliis Cautionibus.

DECISIO XCIX.

De Hypotheca, quam uxor habet in bonis Mariti,
 ejusque privilegio.

SPECIES FACTI.

Franciscus in quodam Bava-
 rix oppido civis satis honora-
 tus ex duabus successivè uxo-
 ribus duas moriens reliquit
 proles, filiam ex priore, cui assigna-
 verat 1000. florenos pro legitima
 materna, tum ex dote 700. flore-
 norum tum ex paraphernis 300.
 florenorum, quos illa prior uxor
 sibi attulerat; ex posteriore autem
 filium, quem, uti & filiam, atque
 conjugem secundam, in æqualibus

partitionibus instituit hæredes, sed
 ita, ut conjugi secundæ instar præle-
 gati pro dote, quam in testamento
 illatam fuisse testabatur, ac simul
 pro acquæstibus, dari voluerit
 1000. fl. Post mortem ipsius præter
 expectationem etiam alii duo cre-
 ditores hypothecarii comparuerunt,
 ita ut dubium ingens natum sit, an
 omnibus præstari solutio possit ex
 bonis à Francisco relictis. Et
 hinc

C 2

Quæ